Shu aziz Vatan — barchamizniki

O'ZBEKISTON OVOZI

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

■ 2004-YIL ■ 16-NOYABR ■ SESHANBA ■ 136 (27.311) ■ uzbovozi@sarkor.uz ■ 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan.

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ижтимоий адолат тарафдори. Буни биз партиямиз дастурида ёзиб қўйганмиз. Жамиятдаги ушбу ўта мураккаб масалаларни ҳал этишга тўсиқ бўлган барча кучларга биз сиёсий мухолифмиз

Маҳсулот — ўзимизники, Ўзбекистонники!

ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯ

ИШ УНУМИНИ ТАЪМИНЛАМОҚДА

Наманган шаҳар марказида «Муслимтекс» Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонаси иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Ўтган икки ойлик вақт оралиғида қўшма корхонада тайёрланаётган полипропилен қопларга қўшни вилоятлардан ташқари Қирғизистон ва Қозоғистон давлатларидан ҳам буюртмалар келиб тушди.

Кунига 25 минг донадан эҳтиёжбоп маҳсулот тайёрлаётган корхонада келгуси ойдан кунлик кўрсаткични 50 минг донага етказиш чоралари кўриб қўйилди. Дастлабки кунларда қўшма корхона ишчиларининг умумий сони 150 кишини ташкил қилган бўлса, бугунга келиб улар сафига яна 60 нафар киши қўшилди.

— Ишни икки сменада ташкил этганмиз, — дейди қўшма корхона директори Иброҳимжон Аминов. — Ишчиларга бепул тушлик, қатновчиларга транспорт ташкил этилган. Яқин келажакда жаҳон андозаларига тўла жавоб бера оладиган трикотаж маҳсулотлар ва ана шу маҳсулотлар учун керакли калава ип тайёрлашни ҳам йўлга қўямиз.

Бозор иқтисодиётининг ўзига хос талабларига эскирган технологиялари билан ҳар нечук чиранса ҳам жавоб беролмай бир муддат сокин тортиб қолган трикотаж фабрикаси Хитойдан келтирилган 382670 АҚШ доллар миқдоридаги янги замонавий дастгоҳлар қуввати билан яна файз топди.

Асосан Россия ва Туркманистондан келтирилаётган хомашё заҳирасини мустаҳкамлаб олишса қўшма корхона келгуси йилдан тўла қувват билан ишлайди. Йилига 12 миллион дона эҳтиёжбоп қоп ишлаб чиқарилади.

Носиржон ДЕҲҚОНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири

Суратларда: 1. Тўқув цехи устаси Нилуфар Исабоева тўқувчи Матлуба Солиева билан; 2. Тикув цехи сифат назоратчилари Мунаввар Зайниддинова, Саодат Ҳайдарова, Ойдина Холматова, Заҳрохон Раҳматуллаевалар; 3. Тайёр маҳсулот; 4. Тўқув цехида.

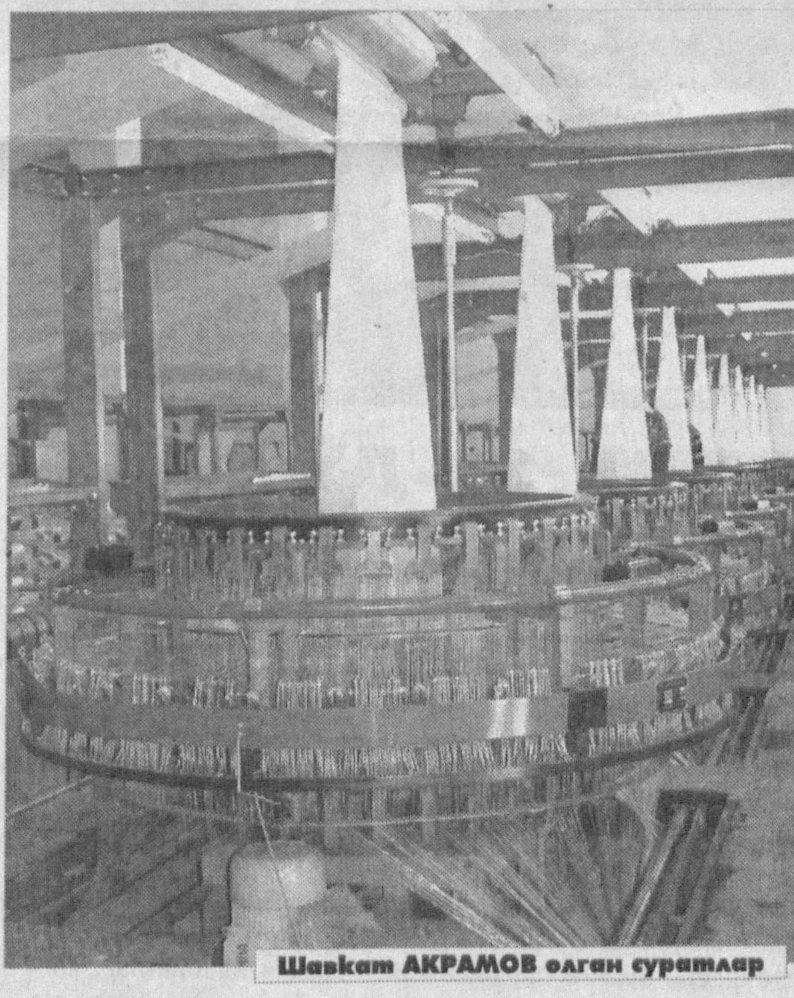

Шавкат АКРАМОВ олган суратлар

ҚУРУЛТОЙ ҲУЖЖАТЛАРИНИ ЎРГАНИШ МУҲИМ ВАЗИФА

Ўзбекистон Халқ демократик партияси IV қурултойи партиянинг жамиятдаги ўрни ва мавқеини мустаҳкамлашга қаратилган муҳим қадамлар қўйди. Унда Сайловолди Платформа тасдиқланди, партиядан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодлар кўрсатилди ҳамда сайловгача бўлган даврдаги устувор вазифалар аниқланди. Анжуманда, шунингдек, сиёсий кучлар ичида ХДП ўзининг сўл қанот позициясида эканлигини барчага эълон қилди, ХДПнинг янги таҳрирдаги Устави тасдиқланди.

Қурултой ҳужжатларини ўрганиш ва кенг тарғиб қилиш партиянинг жорий ва истиқболдаги фаолияти учун катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб ХДП МК Котибияти «Ўзбекистон ХДП IV қурултойи материалларини ўрганиш ва тарғиб қилишни ташкил этиш тўғрисида» қарор қабул қилди. Унда қурултой материаллари, айниқса, партиянинг Сайловолди Платформаси аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиниши лозимлиги алоҳида таъкидланди ҳамда партия ташкилотлари, шунингдек, партия матбуот органларига бу борада амалга оширилиши керак бўлган вазифалар белгилаб берилди.

Ўзбекистон ХДП МК матбуот хизмати

ЭРТАНГИ КУНИМИЗ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ, ТУРМУШИМИЗ ДАРАЖАСИ, ҲАҚ-ҲУҚУҚЛАРИМИЗ КАФОЛАТИ БУГУН БИЗ КИМГА ОВОЗ БЕРИШИМИЗГА БОҒЛИҚ

Сайловлар ҳақида саволингиз борми?

Агар матбуотга сиёсий партиялар томонидан материаллар тақдим этилса, таҳририят ходимлари уни таҳрир қилишлари табиий. Лекин бунинг оқибатида унинг тарғибий аҳамияти камайиши мумкин...

Аллисбой ИБОДУЛЛАЕВ,
ЎзХДП Қорақалпоғистон республика кенгаши котиби.

Саволга МСК матбуот маркази раҳбари Шерзод ҚУДРАТХЎЖАЕВ жавоб беради.

— Ҳавотирга ўрин йўқ. Чунки Марказий сайлов комиссияси томонидан ишлаб чиқилган махсус низомга асосан, таҳририятлар томонидан сайловолди ташвиқоти материалларини уларни тақдим қилган депутатликка номзодлар, сиёсий партиялар, сайловчилар ташаббускор гуруҳларининг розилигисиз таҳрир қилиниши мумкин эмас.

ҲИНД МАТБУОТИ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ҳиндистонда инглиз тилида нашр этиладиган «Political Events» («Сиёсий воқеалар») номли ҳафталик халқаро журналнинг сўнгги сонларидан бирида мазкур журнал сиёсий бўлими муҳаррири М.К.Дхарнинг «Ўзбекистон фундаментализм билан курашмоқда, демократияни ривожлантирмоқда» сарлавҳали мақоласи босилиб чиқди. Унда муаллифнинг мамлакатимизда демократик сайловларга пухта тайёргарлик кўриш ва икки палатали парламент фаолиятини йўлга қўйиш хусусидаги фикр-мулоҳазалари ўз ифодасини топган.

Халқаро масалаларни ёритувчи «Socialook international» журналининг шу йил октябрь ойи сони ҳам тўлалигича Ўзбекистонга бағишланди. Ушбу нашрнинг мамлакатимиз ҳақидаги махсус сони «Ўзбекистон Республикаси: парламент сайловлари арафасида» деган умумий сарлавҳа остида босилиб чиқди.

Журналнинг дастлабки саҳифаларидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳамда бугунги Ўзбекистон тўғрисидаги умумий маълумотлар ўрин олган. «Диққат марказида: Ўзбекистон парламенти ҳаёти» рукни остида эса Олий Мажлиснинг 15-сессияси, бўлажак сайловларда иштирок этадиган партиялар, Сенат биносининг қурилиши, сайловларда хорижий кузатувчиларнинг иштироки сингари мавзуларга оид қатор ахборотлар жамланган.

Маълумки, бўлажак муҳим сиёсий воқеа — сайловлар олдидан мамлакатимизнинг турли шаҳарларида қатор халқаро анжуманлар бўлиб ўтмоқда. Уларда дунёнинг турли давлатларидан ташриф буюрган сиёсатшунос, олим ва тадқиқотчилар, жумладан, ҳиндистонлик мутахассислар иштирок этишаяпти. «Ҳиндистон САПРА жамғармаси» ижроия директори Индранил Банержи, Жавоҳарлал Неру университети профессори Нирмала Жоши ҳамда Ҳиндистон молия институти бизнес мактабининг директори, профессор Аман Агарваллар ана шундай халқаро тадбирлар ишида қатнашиб қайтдилар. Уларнинг Ўзбекистонда бўлиб ўтган семинар ва конференциялар хусусидаги таассуротлари ҳам ушбу журнал саҳифаларидан жой олган. «Ислом Каримов жаноби олийлари етакчилигида Ўзбекистонда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг институционал механизмларини барпо этиш, шунингдек, демократик институтлар ҳамда фуқаролик жамияти тизимларини ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар эътиборга сазовордир», деб ёзади жумладан А.Агарвал.

Шунингдек, «Socialook international»нинг ушбу махсус сонида «Диққат марказида Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасидаги икки томонлама муносабатлар» рукни ҳам мавжуд. Мазкур мавзуга бағишланган саҳифаларда Ҳиндистон ташқи ишлар бўйича давлат вазирининг яқинда Ўзбекистонга қилган сафари, Ҳиндистон ва Ўзбекистон саноатчиларининг ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатлари ривожи ҳақида ҳикоя қилувчи мақолалар ва ўзаро ҳамкорликка оид бошқа ахборотлар ўз аксини топган.

Шуҳрат УМИРОВ, «Жаҳон» АА,
Деҳли.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу!

Муборак Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига Саудия Арабистони халқи, ҳукумати ва ўз номимдан самимий табрик ва қалб тилакларини изҳор этишдан бағоят мамнунман.

Ушбу саодатли айёмда қодир Аллоҳдан Сизга мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, биродар Ўзбекистон халқига тараққиёт ва фаровонлик, бутун ислом умматига муваффақият, тинчлик ва қут-барака ато этишини сўраб қоламан.

Энг эзгу истак ва юксак эҳтиром ила,
Биродарингиз
Фаҳд бин Абдулазиз Ас-САУД,
Икки муқаддас масжид ходими,
Саудия Арабистони Подшоҳи

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳу!

Қутлуғ Рамазон ҳайити кунларида Сиз, Жаноби Олийларига сидқидилдан биродарона эзгу истакларимни йўллаш менга мамнуният бахш этмоқда.

Ушбу қувончли айёмда Аллоҳ таолодан Сизга ва биродар Ўзбекистон халқига бундай саодатли онларни ривож ва муваффақиятлар ила такрор этиши ҳамда ислом умматига юксалиш ва фаровонлик ато этишини сўраб қоламан.

Камоли эҳтиром ила,
Биродарингиз
Абдуллоҳ бин Абдулазиз Ас-САУД,
Саудия Арабистони Подшоҳлиги Валиаҳди, Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари, Миллий гвардия қўмондони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муборак Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига энг самимий табрикларимни йўллашдан беҳад мамнунлигимни изҳор этаман.

Фурсатдан фойдаланиб, қодир Аллоҳдан Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, биродар Ўзбекистон халқи ҳамда бутун мусулмон умматига доимий тараққиёт ва фаровонлик ато этишини сўрайман.

Энг эзгу тилак ва юксак эҳтиром ила,
Муҳаммад Ҳусний МУБОРАК,
Миср Араб Республикаси Президенти

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Рамазон ҳайити муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига самимий табрик ва эзгу истакларимни изҳор этишдан бағоят бахтиёрман.

Аллоҳ азза ва жалладан Сизга сиҳат-саломатлик, Ўзбекистон халқига осойишталик ва равнақ, ислом умматига қут-барака ато этишини сўраб қоламан.

Қобус бин САИД,
Уммон Султони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Саодатли Ийд ал-Фитр муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларига ва дўст Ўзбекистон халқига Афғонистон халқининг энг самимий табрикларини изҳор этаман.

Юртингизга ушбу байрам хурсандчилик ва шодлик олиб келишига умид билдираман.

Фурсатдан фойдаланиб, ўзимнинг оташин саломларимни йўллаб, Сизга сиҳат-саломатлик, халқингизга бахт-саодат ва фаровонлик тилаб қоламан.

Ҳамид КАРЗАЙ,
Афғонистон Ўтиш Ислом Давлати Президенти

Шунингдек, Рамазон ҳайити муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти номига Мали Республикаси Президенти Амаду Тумани Туре, Ингушетия Президенти Мурат Магомедович Зязиков, Қувайт Давлати Валиаҳди шайх Саад Абдуллоҳ ас-Салим ас-Сабоҳ, Саудия Арабистони Подшоҳлиги Вазирлар Маҳкамасининг иккинчи ўринбосари Султон бин Абдулазиз Ас-Сауд, БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти Бош директори Жак Диуф ва бошқалардан табрик телеграммалари олинди.

ФМТ-1

«Ўзбекистон почтаси» Давлат акциядорлик компанияси

АБОНЕНТЛИК газета — 220 Нашр индекси

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

	Обуна сони	

2005 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга ____ (почта индекси) ____ (манзилгоҳ)

Кимга ____ (Фамилияси, исми ва отасининг исми)

✂ - - - - - - - - - - - - - - - -

ФМТ-1

п.в.	Жойи

Нашрга етказиш варақаси — 220 Нашр индекси

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Обунани янги манзилга юбориш	Баҳоси	сўм	обуна сони
	Баҳоси	сўм	

2005 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга ____ (почта индекси) ____ (манзилгоҳ)

Кимга ____

- **Мамлакатимизда ёши энг улуғ газета — бизнинг газета.**
- **Халқ манфаатлари, миллат манфаати учун кураш бош мақсади бўлган газета — бизнинг газета.**
- **Аҳолининг ижтимоий ёрдамга муҳтож қатламини ҳимояловчи газета — бизнинг газета.**
- **Муаммоларни энг кўп, ошкора ёритадиган, инсон ҳақ-ҳуқуқларини изчил ҳимоя қилишга бел боғлаган газета — бизнинг газета.**
- **Бу газета Ўзбекистонимиз овози, сизу бизнинг овозимиз, эркин сўзимиз!**

BANK XALQ BANKI

ХАЛҚ БАНКИ — СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ

Хизматлар лицензияланган

TOSHKENT SHAHAR MUNITSIPAL BIRJA MARKAZI

MULKDORGA HAMKOR!

Tel: 132-25-51, 133-46-61, Faks: 133-20-74
WWW.tshmbm.uz E-mail: info@tshmbm.uz va Birja@mail.tps.uz

Хизматлар лицензияланган

O'zbekiston havo yo'llari

TOSHKENT XALQARO AEROPORTI

Хизматлар лицензияланган

ALOQABANK — aniq, tez, ishonchli!

Tel: 137-23-98, 137-10-20, 134-75-57; Faks: 136-76-22.
WWW.alokabank.uz E-mail: info@alokabank.uz

Хизматлар лицензияланган

Кучли давлатдан кучли жамият сари

ДЕПУТАТЛИК ХАЛҚ ИШОНЧИ ДЕМАКДИР

Ўзбекистонда парламент ислоҳотига киришилган бўлиб, ҳозир унинг ҳуқуқий асослари деярли яратиб бўлинди. Янги шаклланадиган Олий Мажлисимизни кўпинча профессионал парламент, деб аташади. Нега? Шу вақтга қадар ишлаб келаётган ва ҳадемай ваколатлари тугайдиган парламентимиз профессионал эмасмиди? Нима сабабдан Сенат аъзолари тўғридан-тўғри аҳоли томонидан сайланмайди?

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Нурдинжон ИСМОИЛОВ билан суҳбатимиз ана шу ва бошқа қатор масалалар хусусида бўлди.

— Аслида парламентга нисбатан профессионал деган сўзни ишлатиш, менинг назаримда, унча тўғри эмас. Чунки ҳуқуқшунослик фанида, конституциявий ҳуқуқда, парламентаризм тарихида бундай атама учрамайди. Бунга сабаб депутатликнинг касб эмаслигидир, ҳар қандай муносиб киши депутат бўлиши мумкин, лекин унинг асл касби ўзгармай қолаверади-ку. Фақат парламентнинг шакллари турлича бўлади. Мамлакатимизда шаклланадиган парламентнинг қуйи палатасида депутатлар доимий асосда ишлашлари сабабли, биз уни рамзий маънода профессионал парламент, деб атаяпмиз.

«Референдум якунлари ҳамда давлат ҳокимияти ташкил этилишининг асосий принциплари тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги конституциявий қонунларимизда Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг иши палатага сайланган барча депутатларнинг шу ерда доимий, профессионал фаолият кўрсатишига, Олий Мажлис Сенатининг иши эса вақти-вақти билан чақириладиган Сенатнинг ялпи мажлислари ҳамда қўмиталари мажлисларидаги сенаторларнинг фаолиятига асосланиши белгиланган. Қонунчилик палатасининг депутатлари ўз ваколатлари даврида илмий, педагогик ва ижодий ишлардан ташқари бошқа ҳақ тўланадиган фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас.

Демак, фақат Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг иши палатадаги барча депутатларнинг профессионал, доимий фаолият олиб боришига асосланади.

Ҳозирда ишлаб турган бир палатали Олий Мажлис профессионал эмасмиди, дейиш ҳам ножоиз. Биринчидан, мен юқорида бунинг сабабларини айтдим. Иккинчидан, депутатларнинг маълум бир қисми ҳозирги парламентда ҳам профессионал, доимий равишда ишлашади, яъни Олий Мажлис уларнинг асосий иш жойи ҳисобланади.

— Сенат — ҳудудий вакиллик палатаси. Лекин Сенат аъзолари (сенаторлар) бевосита фуқаролар томонидан сайланмайди. Нима деб ўйлайсиз, бу ҳолат уларнинг халқ олдидаги масъулиятни унутишига ёки шундай кайфиятга берилишига олиб келмасмикин?

— Олий Мажлис Сенати миллий парламентимизнинг юқори палатаси ҳисобланади. Икки палатали парламент тизимига эга бўлган давлатлар амалиётидан шу нарса маълумки, уларда парламентнинг юқори палатасини шакллантиришга ҳар хил ёндашилади. Масалан, Франция, Голландия парламентининг юқори палатаси мамлакат маъмурий ҳудудларининг вакиллик органлари томонидан шакллантирилади. Буюк Британия парламенти юқори палатаси таркибининг аксарият қисми ворислик асосида шаклланса, қолган қисми мамлакат Қироличаси томонидан тайинланади. Қатар давлати парламентининг барча аъзолари давлат раҳбари томонидан тайинланади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

2003 йил 28 августда янги таҳрирда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Қонунда Олий Мажлис юқори палатаси — Сенатни шакллантириш тартиби белгиланган. Унга кўра, Олий Мажлис Сенати аъзоларининг асосий таркиби Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан тенг миқдорда — олти кишидан сайланади. Сенатнинг ўн олти нафар аъзоси мамлакатимиз Президенти томонидан тайинланади. Сайлов тизимимизнинг ўзига хос хусусияти шундаки, Сенатни шакллантиришда ҳам икки поғонали сайлов, ҳам тайинлов институти ишлайди. Сенатни шакллантиришдаги бундай усул масъулиятсиз кишиларнинг сенатор бўлиб сайланиб қолишига қарши қаратилган. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, аксарият сенаторлар бир вақтнинг ўзида маҳаллий давлат вакиллик органининг депутати ҳам ҳисобланади ва унинг ишида бевосита қатнашади. Агар биз Сенатни ҳам тўғридан-тўғри сайлаганимизда эди, у ҳудудлар манфаатини тўла ҳимоя этолмаслиги ҳам мумкин эди. Сенаторлар маҳаллий Кенгашлар ичида, кўтарилаётган муаммоларни ечимини топиш жараёнида юради. Демак, ўзи англаб, тушуниб етган муаммоларни Сенат даражасига олиб чиқади ва Қонунчилик палатаси қабул қилган қонунларга ҳудуд манфаати нуқтаи назаридан ёндашади.

— Депутатликка номзодлар сайловолди тарғибот-ташвиқот ишлари давомида сайловчилар билан учрашиб, турли ваъдалар бериши одат бўлиб қолган. Ўтган сайловларда ҳам номзодлар қанчадан қанча ваъдалар берганлар ва ...депутатликка сайланганларидан сўнг ваъдаларни ҳам, сайловчиларни ҳам унутганлар бўлди.

— Айтинг-чи, Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатасига ва халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига сайланган депутат сайловчиларига нималар қилиб бера олиши мумкин? Бошқача қилиб айтганда, сайланиб олгунга қадар берган ваъдаларини бажариш учун уларда қандай реал имкониятлар мавжуд?

— Жаҳон тажрибасидан маълумки, депутатларнинг мандати икки турга, яъни «эркин» ва «императив» мандатларга бўлинади.

Жаҳондаги ривожланган мамлакатларнинг парламентларида депутатлар одатда профессионал тарзда иш олиб борадилар ва эркин мандатга эга бўладилар. Бундай депутат мамлакатнинг барча фуқаролари манфаатларини ифодалайди ва ўз сайловчиларининг иродасига бевосита тобе ҳисобланмайди.

Баъзи мамлакатларда парламент депутатлари императив мандатга эга бўладилар, яъни улар ўзларининг сайловчиларинигина олдида жавобгар ҳисобланадилар. Бу усул, жумладан собиқ тоталитар тузум даврида ҳам қўлланилар эди. Мен ўзим 1985 йилда туман Кенгаши депутатлигига сайланадиган вақтимда сайловчиларим «бизга магазин қуриб берасиз», деб кўрсатма (наказ) берган. Сайланганимдан сўнг бу топшириқни бажарганман. Аммо бундай усул жамиятга катта фойда келтирмайди. Шунинг учун ҳам эндиликда, мустақил Ўзбекистонимизда депутатларнинг мандатлари эркин ҳисобланади.

Бевосита саволингизга қайтиб, шуни таъкидлаш керакки, депутатликка номзод бўлган шахсларнинг сайловолди ташвиқотларида, Сиз айтгандек, ўринсиз ваъда беришлари салбий ҳолат, эски тузумдан қолган ёмон асорат, албатта. Уларнинг бундай хатти-ҳаракатларига танқидий қараш зарур.

Истиқлол туфайли мамлакатимизда сайлаш ва сайланиш маданияти анча ривожланди. Қолаверса, сайловчиларимиз ҳам депутат халқ манфаатларини фақат қонунчилик ва бошқа ҳужжатлар орқали ифода этиши зарурлигини, бу борада у муттасил фаоллик кўрсатиб, ўз бурчини адо этиши лозимлигини англаб етаяптилар.

Депутатларнинг мандатлари қанчалик эркин бўлмасин, улар, қонунларимизга мувофиқ, ўз сайловчилари билан белгиланган тартибда учрашиб турадилар. Бундан ташқари, уларнинг сайловчилар олдидаги масъулиятларини ошириш мақсадида, ҳозирда депутатларни муддатидан олдин чақириб олиш бўйича қонун лойиҳаси тайёрланган ва уни Олий Мажлис муҳокамасига ҳавола этиш мўлжалланмоқда.

— Биз сайловнинг мажоритар усулини танлаганимиз учун конкрет шахсларга овоз берамиз. Шундан келиб чиқиб, сиёсий партиялар ўз сайловолди платформасини, номзод эса ўзининг сайловолди дастурини тайёрлайди. Аҳоли маълум номзодга овоз бераётганда қайси бир дастурни кўпроқ эътиборга олмоғи маъқул, деб ҳисоблайсиз?

— Мамлакатимиз қонунларида, депутатликка номзод ўзининг алоҳида сайловолди дастурини эълон қилиши шартлиги кўзда тутилмаган. Мабодо эълон қилганда ҳам, табиийки, ўзи бундай дастурни мустақил равишда ҳаётга татбиқ эта олиш қийин. Чунки у парламентда фақат бир овозга эга. Доно халқимиз билиб айтганидек, ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донғи чиқмас.

Сиёсий партиялар дастурининг ҳаётга татбиқ этилишига кўпроқ ишонч бор. Чунки сиёсий партия сайловда ғолиб чиқса, ўз дастурини амалга ошириш учун унда реал имконият бўлади. Қолаверса, сиёсий партия ҳар ҳолда уюшган сиёсий куч.

— Агар депутатдан унинг номзоди кўрсатилган сайлов округидаги аҳоли норози бўлса, бундай вазиятда сайловчилар қандай йўл тутишлари керак?

— Саволингизга мухтасар жавоб шуки, юқорида таъкидланганидек, ҳозирда «Халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши депутатини, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатини ва Сенати аъзосини чақириб олиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси парламент муҳокамасини кутмоқда. Ушбу Қонун лойиҳаси Олий Мажлиснинг XVI сессияси кун тартибига иккинчи ўқишда киритилмоқда. Мазкур ҳужжат қабул қилингач, сайловчиларга Олий Мажлис аъзоларининг янада самарали ишлашига таъсир кўрсатиш имконияти яратиб берилади. Бинобарин, сайловчилар ишончни оқламаган депутатни муддатидан олдин чақириб олиб, ўрнига бошқа депутат сайлаш ҳуқуқига эга бўладилар. **Шундай қилиб, депутат ўзи сайланган органда сайловчилари манфаатларини ифода эта олмадими, бас, унинг мандатини олиб қўйиш уни депутат этиб сайлаган кишилар — сайловчиларнинг ўз қўлида.**

«Ўзбекистон овози» мухбири Беҳзод ШУКУРОВ суҳбатлашди.

МАТБУОТ КИМДАН ВА НИМАДАН

Мустақиллик матбуотга, биз журналистларга нима берди? Бу саволга ким қандай жавоб беришини билмайман-у, аммо мен «Мустақиллик бизга жуда кенг имкониятлар берди», дейишим мумкин. Хўш, бу имкониятлар нималарда намоён бўлди? Аввало, ҳақ-ҳуқуқларимиз, хатти-ҳаракат мезонларимиз қонунлар билан кафолатланди. Биз ташқи дунёга чиқдик ва эркин сиёсий фикрлаш имкониятига эга бўлдик. Матбуот тизимида янги тармоқ — мустақил ва нодавлат оммавий ахборот воситалари пайдо бўлди. Цензура оғизда эмас, амалда йўқ бўлди. Давлатнинг матбуотга, журналистларга эътибори кучайди. Жумладан, журналистларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, олий даражада шаклланди. Давлат раҳбарининг журналистларга интервьюлар бериб туриши анъанага айланиб қолди. Илгари бундай ҳолат Тошкент тугул, Москвада ҳам ҳеч қачон кузатилмаган.

Умуман, мен Мустақиллик берган кенг имкониятлар ҳақидаги фикримни давом эттиришим мумкин эди. Бироқ ҳаммасини санаш шартми? Уларни барчамиз кўриб, билиб турибмиз. Аслида бу имкониятлар матбуот учун берилган эркинликлардир.

Бироқ баъзан айрим хорижлик ҳамкасбларимиз «сизларда матбуот эркинлиги йўқ» деб даъво қилишади. Ўйланиб қоламан: улар қандай эркинликни назарда тутишаяпти? Матбуот мутлақо эркин бўлиши керак, дейишади. Бош қотираман, фикрлайман: хўш, кимдан, нимадан ва нима учун мутлақо эркин бўлиши керак?! Ҳаёт фалсафаси шундаки, боқиманда боққан, яъни пул-маблағ берганнинг, олган эса берганнинг айтганини қилади. Оммавий ахборот воситалари ҳаётида ҳам бунга мисоллар кўп.

Масалан, Би-Би-Си радиоси ўзини бошқа оммавий ахборот воситаларига қараганда эркинликда анча устун қўяди. Бошқаларни бировга (ҳукуматга ва бошқа идораларга) қарамликда айблаб, нодемократик тамға босишда ҳам бу радиога тенг келадиган оммавий ахборот воситаси йўқ. Хабарингиз бор, бу йил ана шу «мутлақо эркин» радио ҳукумат сиёсатига тўғри келмайдиган бир хабарни эфирга берганлиги учун унинг раҳбарлари истеъфога чиқишга мажбур бўлишди. Ёки Россияни оладиган бўлсак, бир неча телеканал ҳамда газеталар «Газпром» билан «Лукойл»нинг таъсир доирасида эканлигини яхши биламиз.

Шунингдек, Сергей Доренкони сайратган Березовскийнинг пули, Евгений Кисилёвни «мутлақо эркин» фикрлатган Гусинскийнинг маблағи эканлиги тўғрисида Россиянинг ўзида кўп гап-сўзлар айтилди. Бунга бошқа давлатлардан ҳам мисоллар келтириш мумкин. Сиз бошқаларни матбуот эркинлигини бўғаётганликда айблаб, ўзларини мутлақо эркин деб даъво қилаётган оммавий ахборот воситалари ва уларда хизмат қилаётган «ўта демократ» журналистлар фаолиятини кузатиб, таҳлил қилиб боринг-а. Кўп ўтмай, уларнинг мақсад ва интилишларини, қай даражада эркин ва демократ эканликларини билиб оласиз. Мен нафақат хориждаги, айтайлик, Россиядаги, балки ўзимиздаги баъзи нашрлар ҳамда айрим ҳамкасблар фаолиятларини кузатиб ҳам шундай хулосага келдим.

Манфаат ўлсин. Манфаат бор жойда одамнинг қиёфаси ўзгарар экан. Ҳақиқатни ёзишни, эркин фикрлашни, демократияни даъво қилувчи баъзи бир хорижлик ҳамкасбларим манфаатнинг қурбони бўлиб, кимларнингдир буюртмаларини бажараётганликлари бор гап. Сўзсиз, манфаат уларни ёмонни яхшилаб, яхшини қоралаб ёзишга мажбур қилади. Айниқса, бу мустақил ва нодавлат нашрларда қўл келади. Ўзининг манфаати деб, бировларнинг буюртмасини бажарадиган нашрни мустақил газета, ижодкорни эркин ва демократ журналист деб бўладими? Бундай газеталар ва бошқа оммавий ахборот воситалари ҳамда журналистлар матбуот эркинлигини, сўз эркинлигини, демократияни даъво қилишга ёки бу борада бошқаларга тамға босишга ҳақлими?

Бизда мустақил ва нодавлат нашрлар йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Уларнинг аксарияти моддий жиҳатдан қайсидир идора ёки ташкилотга, кимгадир қарам, шундай экан, маблағ бераётганлар уларга ўз таъсирларини ўтказмайди, деб ҳеч ким айта олмайди. Хўш, ўзини эркин ва мустақил деб ҳисоблайдиган оммавий ахборот воситасини, айтайлик, радио ёки газетани ана шундай таъсирлардан ким ҳимоя қилади?! Назаримда, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясидаги маърузасида бу саволга аниқ жавоб топилди. «Ўйлайманки, — деди Ўзбекистон раҳбари ўша маърузасида, — «Оммавий ахборот воситалари соҳасида иқтисодий муносабатларнинг асослари тўғрисида»ги қонунни қабул қилиш масаласини кўриб чиқиш вақти етди. Бу қонун, бошқа кўпгина масалаларни ечиш билан бирга, мустақил нашрларни айрим эскича фикрлайдиган мансабдор ва амалдорлар, табиий монополиялар, ҳомийлар ва реклама берувчилар, матбуот тарқатувчилар, ноширлар ва бошқаларнинг таъсиридан самарали ҳимоя қилган бўлур эди». Демак, эркин ва мустақил матбуотни ҳар хил таъсирлардан фақат қонун ҳимоя қилиши мумкин.

Ҳозир эса бизнинг оммавий ахборот воситаларимиз, хусусан, мустақил ва эркин нашрларимиз билан уларнинг ҳомийлари ҳамда муассислари ўртасидаги муносабатлар ўта заиф. Яъни, бу муносабатлар фақат ўзаро мажбуриятлар олиш билангина кафолатланган. Энг ёмони, бу мажбуриятлар вазиятга қараб ўзгариб туради. Баъзан эса ҳомий ёки муассис томонидан белгилаб берилган режа-дастур эркин матбуот ёки эркин жамият асосларига тўғри келмайди. Баъзан муассислар «Мен хўжайинманку» деган кайфият билан таҳририятлар ички ишлари, ижодий ишларигача аралашиб кетишади. Ваҳоланки, бундай аралашувлар қонунда тақиқланган. Агар муносабатлар қонунда белгиланган тартибда йўлга қўйилса ва шундан келиб чиқиб мажбуриятлар олинса, ҳар қандай нашрнинг эркинлигига ҳеч қандай ғов бўлмайди.

Гап эркин жамият ва эркин матбуот ҳақида борар экан, мен яна давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис тўққизинчи сессиясидаги маърузасига қайтмоқчиман. Юртбошимиз ўз маърузасида мамлакатимизда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишларини ҳаётий мисоллар ва далил-исботлар билан асослаб берар экан, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, сўз эркинлиги ва матбуот эркинлигини ҳамда ошкораликни таъминлашни энг муҳим устувор йўналиш сифатида алоҳида таъкидлаб ўтди. Бунга фуқаролик жамияти асосларини барпо этиш жараёнининг узвий таркибий қисми сифатида урғу берар экан, бу жараёнда давлатнинг иштироки зарурлигига эътиборни қаратди.

31-ДЎСТЛИК САЙЛОВ ОКРУГИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига сайлов ўтказувчи 31-Дўстлик сайлов округи 118 та сайлов участкасини ўз ичига олган. Арнасой, Дўстлик, Мирзачўл, Зафаробод ва Фориш туманларига қарашли аҳоли пунктларида истиқомат қилаётган 121800 нафар сайловчи шу округдан депутатликка номзодлар учун овоз беришади. Айни пайтда бу ерда сайловолди тайёргарлик ишлари ва ташвиқот-тарғибот тадбирлари амалга оширилаяпти. Керакли адабиётлар, қонуний ҳужжатлар, қўлланмалар ва зарурий жиҳозлар билан таъминланган сайлов округида навбатчилик ташкил қилинган. Бу ерда ҳар куни, ҳар соатда сайловга доир саволлар билан мурожаат қилувчи сайловчиларга тегишли тарзда тушунча ҳамда ҳуқуқий ёрдам бериш имкони бор.

Иброҳим ЖОНУЗОҚОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

✧✧✧

Суратларда: округ сайлов комиссияси аъзоси Ёқуб Алматов бу йил биринчи бор сайловда қатнашувчи ёш сайловчилар билан; округ сайлов комиссиясида навбатдаги мулоқот пайти.

Шавкат АКРАМОВ олган суратлар.

Анжуман

БОБУР ВА МАЪНАВИЯТ МАСАЛАЛАРИ

Тошкент ислом университетида «Заҳириддин Муҳаммад Бобур ижодида диний-маърифий масалалар талқини» мавзуида илмий-назарий анжуман бўлиб ўтди. Унда таниқли олимлар, хорижий мутахассислар ҳамда Бобур ижодининг мухлислари иштирок этди.

Анжуманда «Бобурнома»нинг француз тилига таржимони, Мовароуннаҳр ва Хуросон тарихи бўйича бир қанча илмий тадқиқотлар муаллифи, профессор Жан Луи Баке Граммон «Бобур ва маънавият масалалари» мавзуида маъруза қилди. У ўз чиқишида Ўзбекистон ва Франция ўртасидаги илмий-маданий ҳамкорлик алоқалари ривожида Бобур Мирзо ижодининг ҳам ўзига хос ўрни борлигини алоҳида таъкидлади.

Франциялик олимнинг эътироф этишича, Бобур ижодида маънавиятнинг жамият тараққиётига таъсири чуқур фалсафий талқин этилган. Унинг авлодларига насиҳат тариқасида ёзилган «Мубаййин» асарида баён этилган бундай илғор ғоялар бугунги кунда ҳам ўта долзарб аҳамиятга эга.

Йиғинда Заҳириддин Муҳаммад Бобур ижодидаги диний-маърифий, фалсафий, маънавий-ахлоқий масалаларни ўрганиш борасида исломшунос, шарқшунос ва адабиётшунос олимларимиз томонидан олиб борилаётган илмий тадқиқотлар натижалари ҳақида батафсил ахборот берилди.

Ушбу анжуман Бобур меросига муносабат истиқлол туфайли холис илмий шаклланганини ва бобуршунослик ўзининг янги тараққиёт босқичига кўтарилганининг яна бир исботи бўлди.

Ҳамидбек ҲАСАНОВ,
Тошкент ислом университети исломшунослик илмий-тадқиқот маркази ходими

КУЗ БАРАКАСИ

Жорий йил сабзавоткорлар учун ҳам баракали келди. Айниқса, картошка етиштирган деҳқоннинг кўкрагига шамол тегди.

Пойтахт вилояти сабзавоткорлари азал-азалдан картошка етиштиришда барчага ибрат бўлиб келган.

Вилоятнинг Зангиота туманидаги «Иттифоқ» ширкат хўжалиги сабзавоткорларини бунга мисол қилиб келтириш мумкин. Картошка ҳосилдорлиги гектарига ўртача 170-180 центнерни ташкил этди.

— Бу жуда яхши кўрсаткич, — дейди **ширкат хўжалиги раиси Бурхонжон Магдалиев.** — Шу кунгача шаҳарликлар дастурхонига 200 тоннадан зиёд сифатли картошка етказиб берилди.

— Жамоангиз бу кўрсаткичларга қандай эришмоқда?

— Ҳозирда картошкачилик ёки сабзавот экинлари билан шуғулланувчи қай бир хўжалик раҳбари билан гаплашманг, уруғчиликка етарли эътибор берилмаётганлигидан нолийди, — дейди раис. — Шундай экан, кўп ҳолларда, уруғликка алоҳида эътибор қаратишга тўғри келади. Шу боис, биз тупроқ ва маҳаллий иқлим шароитларига мос «Фотима» навли картошка уруғларини экиб, уни кўпайтириб, тайёрланган уруғликдан йил мобайнида фойдаланган ҳолларимиз кўп бўлади. Жорий йил биз 15 гектар майдонда ана шундай маҳаллий навли картошка етиштириб, биргина картошкачиликнинг ўзидан 25 миллион сўмдан зиёд даромад қилишни мўлжаллаганмиз.

Демак, уруғчиликни йўлга қўйиш орқали картошкачиликни сердаромад соҳага айлантириш мумкин. Ўшанда бу маҳсулот кўпаяди, арзон бўлади, бундан деҳқон ҳам, истеъмолчи ҳам бир хилда наф кўради.

Соҳибжон САЛИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

Суратда: ширкат хўжалиги ишчилари Маъсуда Шукурова ва Соибжон Шукуров етиштирилган ҳосил чўғидан мамнун.

Дилшод ЮСУПОВ (ЎзА) олган сурат.

САЙЛОВОЛДИ МУЛОҚОТЛАР

Ўзбекистон ХДП Хоразм вилоят кенгаши томонидан Урганч қурилиш касб-ҳунар коллежида бўлажак сайловларга бағишланган давра суҳбати ўтказилди. Унда партия вилоят кенгаши биринчи котиби Р.Сабуров, Олий Мажлис депутати И.Бойжонов ва партия вилоят кенгаши ҳузуридаги Ёшлар маркази раҳбари А.Юсупов йиғилганларга сайлов қонунчилиги, фуқароларнинг ҳуқуқ ва бурчлари ҳамда ХДПнинг сайловолди дастури ҳақида сўзлаб берди.

Шунингдек, партия Хоразм вилоят кенгаши ҳузуридаги хотин-қизлар шўъбаси ташаббуси билан Урганч шаҳридаги 23-сонли мактаб ҳамда 3-сонли шифохонада сайловларга бағишланган «очиқ мулоқотлар» чоғида ўқитувчи ва шифокорлар сайлов қонунчилиги бўйича ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

✧✧✧

Ўзбекистон ХДП Марҳамат туман кенгаши томонидан партия ташкилотлари олдида турган асосий вазифалар юзасидан навбатдаги йиғилиш ўтказилди. Унда ХДП IV қурултойидан кейин келиб чиққан вазифаларни бажариш борасида қилинадиган ишлар келишиб олинди.

✧✧✧

Ўзбекистон ХДП Шаҳрихон туман кенгаши туман Хотин-қизлар қўмитаси ва «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси билан ҳамкорликда тумандаги 15-мактаб-интернатида «Меҳр ва мурувват йили» доирасида тадбир ташкил этди. Тадбирда ХДП туман кенгаши биринчи котиби Х.Абдуллаева иштирок этиб, тарбияланувчиларга ўқув қуроллари топширди.

Ўзбекистон ХДП МК матбуот хизмати

ЭРКИН БЎЛИШИ КЕРАК?

БУ ҲАҚДА «ТУРКИСТОН ПРЕСС» НОДАВЛАТ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ БОШ МУҲАРРИРИ, ГАЗЕТАМИЗНИНГ ХАЛҚАРО ШАРҲЛОВЧИСИ ИБРОҲИМ НОРМАТОВ ФИКР ЮРИТАДИ

«Барча оммавий ахборот воситаларига, — деди Ислом Каримов ўз маърузасида, — **мулк шакли, тиражи, қамрови ҳамда мавзу йўналишидан қатъи назар, уларнинг мамлакатимиз ахборот майдонида ҳалол рақобат асосида фаолият олиб бориши учун давлат зарур шарт-шароитларни яратиб бериши лозим. Айтиш мумкинки, бу — жамиятни том маънода демократлаштириш гаровидир».**

Мустақиллик шарофати билан бизда бу борада аллақачон амалий ишларга қадам қўйилган. Ҳозир бизда давлат нашрлари бўлган газеталар ҳамда журналлар учун қандай шарт-шароитлар яратилган бўлса, нодавлат, мустақил, хусусий, тижорат ҳамда тармоқ нашрлари бўлган газета-журналлар ҳам худди шундай шарт-шароитларда чоп этилмоқда. Ҳеч қандай ғов, тўсиқ ёки тақиқ йўқ. Тўғриси, баъзан бирорта таниш ҳамкасб учраб қолиб: «Янги газета чиқаряпман» ёки «Ўз маблағимга босмахона очдим» деса мутлақо ҳайратланмайдиган бўлдик. Аксинча, унга ҳавас қиламиз.

Ўз-ўзидан маълумки, бундай имконият ахборот майдонида рақобатни вужудга келтиради. Газеталар, ахборот агентликлари, телеканаллар ва радиоканаллар ўртасидаги рақобат йилдан-йилга кучайиб боряпти. Очиғи, бу рақобат баъзан етакчи газеталарни ҳам довдиратиб қўяётганлиги бор гап. Олди-қочди нарсалар билан мазмун-моҳиятини бой бериб қўяётган газеталар ҳам йўқ эмас. Рақобатга бардош беролмай чиқмай қолаётган ёки адади камайиб кетаётган нашрларчи?.. Шундай: ҳозирги газетхон танлаб ўқийди, танлаб харид қилади, танлаб обуна бўлади. Бир сўз билан айтганда, ҳозир ҳаммабоп газета чиқаришда рақобатга бардош беришни чидаганга чиқарган. Бу фуқаролик жамиятини шакллантиришда матбуотни эркинлаштириш жараёнидаги табиий ҳолатдир.

Ахборот майдонида рақобатлашишнинг муҳим шартларидан бири — ҳозиржавоблик. Ҳар бир оммавий ахборот воситаси рақобатга бардош бериш учун ҳар қандай янгилик, воқеа-ҳодиса, муҳим халқаро хабарни иложи борича тез, қисқа ва лўнда бериш учун курашмоғи зарур. Ахборотни биринчи бўлиб тарқатишда ҳозиржавоблик ва тезкорлик кўрсатиш бошқаларни доғда қолдириш деган гап. Ўша хабарни бошқа оммавий ахборот воситаси кечикиб тарқатса унинг аҳамияти қолмайди. Шунингдек, ошкоралик ҳам рақобатга бардош беришнинг муҳим шартидир. Ошкоралик бор жойда эркинлик бўлади. Давлат сирига дахлдор бўлмаган ҳар қандай воқеа-ҳодисанинг сабаблари очиқ айтилиши ва халққа етказилиши керак. Бўлмаса миш-мишлар ўз-ўзидан уйдирмаларга айланиб кетаверади. Уйдирмалар эса ваҳимани кучайтиради. Ўз навбатида ваҳима одамларнинг қалбига ғулғула солади. Шунинг учун бирорта воқеа-ҳодиса юз берса, дарҳол матбуотда чиқиш қилиб, вазиятни холисона изоҳлаб берган маъқул. Бу борада бизнинг матбуотимиз бир неча бор синовдан ўтди. Бир мисол. Шу йил баҳорда Тошкентда амалга оширилган террористик хуружлар тўғрисидаги ахборотлар матбуотимизда тезкорлик ва холислик билан ёритилди. Демак, ошкоралик таъминланганлиги натижасида ҳар қандай миш-мишларнинг ҳамда гап-сўзларнинг олди олинди.

Назаримда, ўзбек матбуоти демократия ва эркинлик сари изчил одимлаб боряпти. Аксарият оммавий ахборот воситаларимизда далил-исботга ва таҳлилга асосланган журъатли чиқишлар кўпаймоқда. Мавжуд муаммолар ва уларни келтириб чиқараётган сабаблар матбуотда очиқ-ойдин муҳокама қилинмоқда. Ҳаётимиздаги барча иллатлар аёвсиз очиб ташланяпти. Тараққиётимизга, турмушимизга ва маънавиятимизга тўсиқ бўлаётган ғовларни бартараф этишда матбуот кучидан самарали фойдаланилмоқда. Эркин ва теран фикрлайдиган, ҳаётни ҳаққоний ва холисона ёритадиган журналистлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Буни илғамаслик ва ҳис этмаслик мумкин эмас. Бироқ хориждаги баъзи ҳамкасбларимиз буни кўриб кўрмасликка, билиб билмасликка олишади. Баъзан бизга очиқ гапирмаяпсизлар, эркин эмассизлар, деб даъво қилишади. Мен баъзан уларнинг даъволарини эшитиб ўйланиб қоламан: хўш, биз кимдан ва нимадан эркин бўлишимиз керак?! Ёки, айтинглар-чи, сизлар кимдан ва нимадан эркинсизлар?!

Менимча, биз журналистлар, энг аввало, сохта даъволар, ғараз мақсадларнинг ўз қули бўлиб қолишдан эркин бўлишимиз керак. Биз эркин бўлар эканмиз, бошқаларнинг фикрини ҳам, бошқаларнинг дунёқарашини ҳам, бошқаларнинг тушунчасини ҳам ҳурмат қилишимиз зарур. Бизнинг эркинлигимиз бошқаларнинг эркинлигини поймол қилмаслиги шарт. Эркинлик бобида ҳеч ким мутлоқ ҳакам бўлолмайди.

Юқорида мен ўз фикрларимни эркин баён қилдим. Демак, мамлакатимизда сўз эркинлиги ва матбуот эркинлиги борасида яратилган шарт-шароит бунинг учун менга имконият ва кафолат берди. Акс ҳолда мен ўз фикрларимни бу даражада очиқ айтолмаган ва матбуотга ёзолмаган бўлардим.

Ислоҳот одимлари

«ЎЗПАХТАСАНОАТ» ВА ЖАҲОН БОЗОРИ

ХОМАШЁ ТАЙЁРЛАШ ВА ҚАЙТА ИШЛАШ, ТОЛА СИФАТИНИ ОШИРИШ ҲАМДА УНИ СЕРТИФИКАТЛАШ, ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ЖАРАЁНЛАРИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ, ПИРОВАРДИДА, РАҚОБАТБАРДОШ МАҲСУЛОТЛАР ҲАЖМИНИ КЕСКИН КЎПАЙТИРИШ ТАЖРИБАСИДАН

Мамлакатимизда «Ўзпахтасаноат» уюшмаси тизимига қарашли 128 та пахта тозалаш корхонаси мавжуд. Бугунги кунда 464 та тайёрлов масканлари хомашё қабул қилиш, сақлаш, қайта ишлаш ва маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб бериш, шунингдек, хўжаликлар билан ҳисоб-китоб ишларини бажаришга масъул. Сўнгги йилларда тармоқда қатор янгиликлар жорий этилиб, ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

1993-2004 йиллар давомида, аниқроғи, Мустақиллик йилларида жаҳон бозори талабларидан келиб чиққан ҳолда пахта хомашёси сифати ва тола стандартлари тубдан ўзгарди. Собиқ иттифоқ даврида хомашё ва тола навини аниқлашда асосий кўрсаткич солиштирма узилиш кучи бўлган бўлса, янги стандартларда жаҳонда қўлланиладиган асосий хусусият — толанинг ранги ва ташқи кўриниши инобатга олинадиган бўлди.

Натижада янги стандартлар ишлаб чиқилди ва улар халқаро бозорда тан олинди. Пировардида, биринчи нав пахта толасининг миқдори 2 марта ошди. У ишлаб чиқарилаётган толанинг 70-75 фоизини ташкил этадиган бўлди. **Бу ўз навбатида эски стандартларга нисбатан пахта етиштирувчи хўжаликларга (2003 йил пахта ҳосили ҳисобида 30 миллиард) қўшимча сўм даромад келтирди.**

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йилдаги 252-сонли қарорига асосан вилоятлар «Пахтасаноат» ҳудудий акциядорлик бирлашмалари билан Молия вазирлиги қошида пахта ҳосили учун ҳисоб-китоб жамғармаси тузганлиги ўзини тўла оқлади. Жамғарма ҳар йили пахта терими мавсуми бошлангунга қадар хўжаликларни хомашё қийматининг 50 фоизи миқдорида бўнак билан таъминламоқда. Бу кўрсаткич жорий йилда 80 фоизгача етди.

Топширилган маҳсулот учун охирги ҳисоб-китоблар пахта қайта ишлаб бўлингандан сўнг қилинмоқда. Бу эса ўз навбатида хўжаликларни юқори сифатли хомашё топширишга ундамоқда. Давлат топшириқларини ортиғи билан бажарган жамоаларга 20 фоиз устама ҳақ тўланиши ҳам хўжаликларни рағбатлантирмоқда.

Янги стандартлар жорий этилгандан сўнг, етиштирилган пахта ва ишлаб чиқарилган тола сифати яхшиланди. Жумладан, 1985-1994 йилларда биринчи навга топширилган ҳосил ўртача 35 фоизни ташкил этган бўлса, янги стандарт жорий қилингандан кейин 63,5 фоизгача етди. Сўнгги йилларда эса бу рақамнинг янада ўсиши кузатилиб, 2000-2003 йилларда 70,0 фоизгача ошди.

Бундан ташқари янги стандартда навлар бўйича хомашё ифлослигининг ягона ҳисобий меъёрлари 2 фоиз қилиб белгиланиши — уни етиштирувчиларга чегиримни I навларда 1,5 фоиз, II навларда 1 фоиз камайтириб, қўшимча даромад ошишига олиб келди.

Мустақиллик йилларига қадар мавжуд стандартдан тубдан фарқ қилган янги стандарт қабул қилинган пахтанинг кондицион вазнини аниқлаш меъёрларига ўзгартиришлар киритди. **Бунинг эвазига ўртача 2-2,5 фоиз миқдорда (70 минг тонна атрофида) пахта хомашёси хўжаликларга қўшимча ҳосил ҳисобланади. Бу жамоаларга ўртача 15-16 миллиард сўм атрофида даромад келтирмоқда.**

— Бугун шуни алоҳида таъкидлаш керак, шахсан давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг тармоғимизни қўллаб-қувватлаши билан уюшмамиз корхоналарида ижобий ўзгаришларга эришилди, — дейди уюшма раиси Эрқул Зикриёев, — Жумладан, замонавий кўринишга эга ва жаҳон талабларига жавоб бера оладиган технологик регламент жараёнлари жорий қилинди. Натижада хомашёни қайта ишлашга кетадиган харажатлар камайди. Меҳнат шароитини енгиллаштириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш, унумдорликни кўтариш минимал энергетик ва моддий сарфларни, тола таркибидаги майда чиқиндиларни озайтириш йўлида янги-янги асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда. Бу — пахтани қабул қилиш, жамлаш, сақлаш ва қайта ишлашни, тўғри ташкил қилиш жараёнларини рационал олиб боришни таъминлаяпти. **Масалан, жаҳон стандартлари талабига эстетик жиҳатдан жавоб бера оладиган (сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга мослашган) 13 та янги корхона ишга туширилди. Экологияни яхшилаш ва корхоналарни хомашё етиштирувчи хўжаликларга яқинлаштириш мақсадида 9 та корхона шаҳар ташқарисига чиқарилди. 1993 йилдан буён 51 та корхонада реконструкция ишлари амалга оширилиб, сердаромад ишлаб чиқариш жараёнлари йўлга қўйилди.**

БИЗНИНГ ИЗОҲ: пахта саноатининг 1990-93 йиллардаги фаолиятига нисбатан 2000-2003 йиллар ҳисобот даврида техник қайта жиҳозлаш натижасида тола чиқиши (31,7 фоиздан 32,7 фоизгача) ва саноат навининг кўпайиши (35 фоиздан 70 фоизгача) ҳисобига республикада ҳар йили қўшимча 37 млрд. сўмдан ортиқ (шу жумладан, экспорт ҳисобига 31 миллиард сўм ёки 30 миллион АҚШ доллари миқдорида) даромад олинмоқда.

Жаҳон бозори талабларидан келиб чиққан ҳолда ва ҳукумат қарорларига асосан 2000 йилдан бошлаб республикада «Сифат» маркази ташкил қилинди. Бугунги кунда замонавий жиҳозланган ҳудудий лабораториялар вилоятларда муваффақиятли иш олиб бормоқда.

2002 йилдан бошлаб, уюшма билан «Сифат» маркази ҳамкорликда жаҳон бозори ва харидорлар талабига жавоб берадиган ҳар бир той толасини сертификатлашга ўтилди. Шунингдек, толани харидорларга етказиб бериш жараёнларига ҳам ўзгартиришлар киритилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 3 июндаги 240-сонли қарорига асосан пахта толаси вилоятларда ташкил қилинган терминалларда юкланадиган бўлди. Терминаллар ўз навбатида ташқи савдо компаниялари билан тузган шартномаларига кўра толани экспортга ортишади. Республикамизнинг ички истеъмолчилари эса толани товар-хомашё биржалари орқали аукционда терминаллардан сотиб оладиган бўлди.

Терминалларнинг ташкил қилиниши ва ҳар бир той толасининг сертификатланиши харидорларга қулай шароит яратди. Улар йиғилган тола партияларининг сифат кўрсаткичларини олдиндан кўриб чиқиб, эътирозлари бўлса «Сифат» маркази ва пахта тозалаш корхоналари вакиллари билан биргаликда ҳал қилиш имкониятига эга бўлишди. Оқибатда тола сифатига эътирозлар секин-секин бутунлай йўқолди.

Жўнатилган тола учун ташқи савдо компаниялари томонидан уни етказиб берувчиларга тўловлар хизмат кўрсатувчи банкларда очилган аккредитив ҳисоб рақамлари орқали ўтказилмоқда. Бу ҳолат ўз навбатида маблағ айланишини тезлаштириб, қишлоқ хўжалик корхоналарини вақтида молиялаштиришга катта имкон яратмоқда.

— Ўзбекистон Республикасининг «Уруғчилик ҳақида»ги Қонуни (1996 йил) тармоқ ривожида катта воқеа бўлди, — деб сўзида давом этади раис. — Республикамизда асосан 2 хил усулда тайёрланаётган уруғлик чигит ишлатилмоқда — тукли ва туксизлантирилган. **Ҳозир уюшмамиз тизимига қарашли 128 та пахта тозалаш корхоналарида уруғлик пахта қайта ишланмоқда. Улар қошида 49 та уруғлик чигитни туксизлантириш ва 118 тасида чигитни дорилаш цехлари мавжуд.**

Уюшма уруғлик чигит сифатини ошириш учун янги технология ва ускуналар яратиш бўйича олиб борилаётган барча илмий ва амалий ишларга ҳамда жорий этишга катта маблағ ажратди. Охирги 6-7 йил ичида заводларда тукли чигитни ҳаво ёрдамида ва механик усулда тозалаб сараловчи ЧСА русумли чигит саралаш агрегати, УЧК русумли туксизлантирилган уруғлик чигитни калибрлаб берувчи БДОС русумли тукли ва БНОС русумли туксизлантирилган уруғлик чигитни йиғиб, дозалаб узатувчи бункерлар қўлланила бошланди, КПС-19 русумли уруғлик чигитни дорилаш комплекслари ишга туширилди.

Маълумки, уруғлик чигитнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун уларни ифлос аралашмалардан тозалаш ва саралаш лозим. Бунинг усуллари кўп: механик усул, пневматик усул, электр усули туксизлантирилган чигитни ўлчамлари бўйича калибрлаш ва сувда саралаш усуллари.

Булар ҳақида алоҳида тўхталиб ўтишга ҳожат бўлмаса керак. Аммо **уруғлик чигит сифатини янада яхшилаш йўлида Германиянинг Петкус фирмасидан олинган К-531 («Петкус-Гигант») русумли янги калибрлагичлар тўғрисида қисман айтиб ўтиш жоиз. Уларда чигит фақат ўлчамлари бўйича (эни ва қалинлиги) калибрланиб қолмасдан, солиштирма вазни бўйича ҳам ҳаво ёрдамида, узунлиги бўйича эса триер барабанида сараланади.**

Уюшмамиз жаҳон бозорида рақобатбардош селекцион навлар танлашда ҳам фаол иштирок этиб келмоқда. Мисол учун, бир неча йил олдин микронейр кўрсаткичи юқорилиги туфайли сотилиши қийин бўлган «Фарғона-3» ва «Фарғона-5» навлари районлаштиришдан олиб ташланди. Ана шундай **ишлар натижасида, рақобатбардош пахта навларининг унувчанлиги 90-95 фоиздан кам бўлмаган миқдори биринчи тоифага оид уруғлик фонд тайёрлашга имкон бермоқда.**

БИЗНИНГ ИЗОҲ: тармоқ ҳудудий акциядорлик бирлашмалари устав фондини шакллантиришга пахта тозалаш заводларининг 51 фоиз акциялари пакетининг берилиши — жамиятларда катта ижобий ўзгаришларга олиб келди. **Заводларда кенг қамровли реконструкция ишлари олиб борилди. Меҳнатга бўлган муносабат тубдан ўзгарди. 2003 йил акциядорлик жамиятларида 12,6 миллиард сўм соф фойда билан якунланди. Бунинг 6,9 млрд. сўми (54,98 фоиз) ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ажратилди. Акциядорларга дивиденд учун 5,7 миллиард сўм (45,02 фоиз), шу жумладан, давлат улушига 874,4 миллион сўм йўналтирилди.**

Хусусийлаштириш жараёнида хорижий инвесторларни жалб қилиш борасида ҳам тизимда ибратли ишлар олиб борилди. 2003 йил Республика фонд биржаси орқали «Қорасув пахта тозалаш» (Тошкент вилояти) ва «Муборак пахта тозалаш» (Қашқадарё вилояти) акциядорлик жамиятларининг 42 фоиз акциялар пакетини 191,0 ва 425,5 минг АҚШ долларига «TSI Associates SA» Швейцария компанияси ва «TEKAINVEST S.A.» Лихтенштейн компанияси сотиб олди.

Барча акциядорлик жамиятларида корпоратив бошқарув тизими ишлаб турибди. Уларда акциядорларнинг умумий йиғилишлари, кузатув кенгашлари йиғилишлари вақтида ўтказилмоқда. Тармоқдаги 14 акциядорлик жамиятида давлатнинг 51 фоиз акциялар пакети ишончли вакилларга топширилган.

Уюшма раисининг сўзлари ва келтирилган рақамлар, далиллар ва изоҳли тафсилотлардан кўриниб турибдики, уюшмада олиб борилаётган режали ишлар — соҳани техникавий қайта жиҳозлаш, меъёрий ҳужжатлар базаси (стандартлар)нинг янгилаш ва ҳисоб-китобларни такомиллаштириш ҳисобига чексиз имкониятлар яратмоқда.

Рақамларга эътибор беринг: жаҳон бозори талабларидан келиб чиққан ҳолда стандартларнинг ўзгартирилиши ва навлар бўйича ифлосликнинг ягона ҳисобий меъёрлари 2 фоиз қилиб белгиланиши — пахта етиштирувчи хўжаликларга топширилган пахта учун қўшимча 45-46 миллиард сўм, шу жумладан, 2003 йил ҳосилидан тайёрланган пахтанинг навлари ошиши ҳисобига 30 миллиард сўм ва пахта вазни учун қўлланиладиган меъёрларга ўзгартиришлар киритилиши эвазига 15-16 миллиард сўм даромад келтирмоқда.

Режалар ҳам аниқ ҳисоб-китобларга эга. Уюшмада янги ускуналарни такомиллаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга татбиқ қилиш ишлари 2005-2010 йиллар учун тасдиқланган қатъий дастур асосида олиб борилмоқда. Эндиликда жаҳон бозори талабларига асосан тола сифати кўрсаткичларини аниқлашда ҳар бир тойни алоҳида сертификатлашнинг йўлга қўйилиши — 1 нав тола ҳажмини икки баробар (35 фоиздан 70 фоизгача) оширади ва экспорт ҳажми кўпаяди.

Мухтасар айтганда, «Ўзпахтасаноат» уюшмаси салкам ўн йилдирки, жаҳон билан юзлашиш йўлида жуда катта ҳажмда яратиш ва янгиланиш жараёнларини амалга оширмоқда. Рақобатбардош маҳсулотлар салмоғи муттасил кўпайиб, экспорт салмоғи мунтазам ошиши туфайли минглардан миллионларга, миллионлардан миллиардларга кўтарилган суммалар ва чет эл валютаси ҳисобидаги даромадлар йўли очилди. Бу — мўл ва нақд барака дегани.

Номоз САЪДУЛЛАЕВ,
«Ўзбекистон овози»
махсус мухбири

БОШҚИРДИСТОНДА ТАҚИҚЛАНГАН «ХИЗБ-УТ-ТАҲРИР АЛ ИСЛОМИЙ» ПАРТИЯСИНИНГ ЭКСТРЕМИСТИК РУҲДАГИ ВАРАҚАЛАРИНИ ТАРҚАТГАНИ УЧУН 16 НАФАР ШАХС ҚЎЛГА ОЛИНДИ

«Интерфакс», 15 ноябрь. Поволжье.
Бошқирдистонда нолегал «Хизб-ут-Таҳрир ал Исломий» экстремистик партияси фаолияти тўғрисида варақалар ва даъват этувчи адабиётларни тарқатувчи 16 нафар шахс қўлга олинди.

Бошқирдистон Ички ишлар вазирлиги матбуот хизматининг «Интерфакс — Поволжье» агентлигига маълумот беришича, варақа ва турли адабиётларни тарқатувчи шахслар якшанба куни аниқланиб, қўлга туширилган. Фаолияти тақиқланган партиянинг 12 нафар фаоли Уфа шаҳрида, иккитаси Октябрск шаҳрида, бир нафардан Сибай ва Туймазида ушланди. Қўлга олинганлар ёнидан экстремистик руҳдаги ўнлаб брошюралар ва юзлаб варақалар чиқди.

Евроосиёда ягона ислом халифалигини қуришни мақсад қилиб қўйган ушбу ноқонуний партия фаолияти Россия Федерацияси Олий судининг 2003 йилдаги қарорига биноан тақиқланган.

Шунингдек, матбуот хизмати хабар беришича, МДҲнинг барча мамлакатларида ҳам ушбу ташкилотда иштирок этиш ноқонуний ҳисобланади.

СУИҚАСД УЮШТИРИЛДИ

Фаластин жангарилари Фаластинни озод қилиш ташкилотининг ҳозирги раҳбари Маҳмуд Аббосга суиқасд уюштиришди. Ташкилот раҳбари талафот кўргани йўқ. Маълум қилинишича, унинг икки тан қўриқчиси халок бўлган.

Маҳмуд Аббос мухторият етакчилиги топширилиши мумкин бўлган номзодлардан биридир.

ЖАНГАРИЛАР ЙЎҚ ҚИЛИНДИ

Покистон хавфсизлик кучлари вакилларининг маълумот беришича, мамлакатнинг Афғонистон билан чегарадош бўлган ҳудудларида бир неча жангари гуруҳлари йўқ қилинган. Покистон армияси генерал-майори Ниёз Хатток ҳукумат қўшинлари томонидан ўтказилган йирик амалиёт натижасида кўп сонли жангарилар ва уларнинг турар жойлари йўқ қилинганлиги ҳақида маълумот берди.

Амалиёт тугагач, олти нафар шахснинг жасади топилган. Ҳалок бўлганларнинг ҳаммаси Покистон фуқароларидир.

Ҳукумат Покистон жангарилари етакчиси ҳисобланган Абдулла Мақсудни қидирмоқда.

Шу ҳафта амалиётлар ўтказилаётган ҳудудга 7 мингга яқин покистонлик аскарлар, ҳарбий вертолёт ва артиллерия жўнатилганди.

ОРОЛЛАР МУАММОСИ

Мана бир неча асрдирки, Россия ва Япония алоқалари тўлалигича ривожланмай келмоқда. Бунга ҳамон катта баҳслар туғдирган Курил ороллари сабаб бўлмоқда.

Москва 1956 йилдаги Декларацияни тан олган ҳолда Японияга Жанубий Курил тоғ тизмасининг икки ороли топширилиши мумкинлигини айтган. Бу ҳақда яқинда Россия ташқи ишлар вазири Сергей Лавров маълум қилди. Унинг сўзларига кўра, Россия Япония билан тинчлик шартномасини тузишга эришмоқчи.

— Росссия ва Япония ўртасидаги Кунашир, Итуруп, Шикотан ва Хабомаи ороллари борасидаги тортишувлар узоқ тарихга эга. Тортишувлар негизида тарих, география, икки қонли уруш ва камситилган миллий ғурур ётибди, — дейди Би-би-си журналисти Владимир Петровский.

Иккала мамлакатда ҳам ороллар айнан ўзига тегишли эканини тасдиқловчи асослар етарлича.

1855 йилнинг февралида Россия ва Япония Симод трактатига қўл қўяди. Бу савдо ва чегаралар борасидаги биринчи икки томонлама расмий келишув эди. Унга кўра, Жанубий Курил ороллари Японияга тегишли эканлиги тан олинди. 20 йилдан кейин эса томонлар Петербург шартномасини имзолашади. Шартнома асосан Сахалин ороллари Россия императори мулки сифатида тан олиниши, бунинг эвасига Россия Курил тоғ тизмасининг барча оролларини Японияга топширишини кўзда тутган.

1905 йил. Россия Японияга қарши урушда мағлубиятга учрайди. Портсмут келишувига кўра Сахалиннинг жанубий қисми Японияга топширилади.

1945 йил. Гитлерга қарши коалициянинг (АҚШ, Буюк Британия ва собиқ СССР) Ялта келишуви имзоланди. Келишувга биноан Совет Иттифоқи унга Сахалиннинг жанубий қисми ва Курил ороллари қайтариб берилиши шарти билан Японияга қарши урушга киришга рози бўлади.

1951 йил. Сан-Франциско тинчлик келишуви. Япония тарафи унга қўл қўяркан, Жанубий Сахалин ва Курил оролларидан бутунлай воз кечди. Бироқ Совет Иттифоқи томони келишувга қўл қўйишдан бош тортади.

Ниҳоят, 1956 йилда Япония ва собиқ СССР қўшма декларацияси имзоланди. Томонлар расман совуқ муносабатлар тўхтатилишини эълон қилишади ва дипломатик алоқаларни тиклашга киришадилар. Хужжатнинг 9 бандида: «Иккала ҳукумат ҳам тинчлик шартномасини имзолагач, Курил архипелагининг Хабомаи ва Шикотан ороллари Японияга топширилишига рози бўлди», дейилади.

Бироқ охирги расмий ҳужжат имзоланганига ярим аср вақт ўтганига қарамай, муносабатлар ноаниқ бўлиб турибди.

Япониянинг оролларни қайтариш ҳақидаги даъволари ва Россиянинг «Ватан савдоси» билан шуғулланмаслик ғояси ҳозирча ҳеч қандай натижаларга олиб келагани йўқ.

1997 йилда Борис Ельцин ва Рюитаро Хасимотолар ҳам муаммони ҳал қилишга уриниб кўрдилар. Ушбу уринишларнинг моҳияти баҳсли бўлган ҳудудларни биргаликда бошқариш ва ўзлаштириш режасини ишлаб чиқишдан иборат эди.

Узоқ тортишувларга сабаб ороллар тақдирини Владимир Путин ва Дзъюнитиро Коидзуми ҳал қила олиши номаълумлигича қолмоқда. Чунки бу масалани ечишга эришиш учун пухта иқтисодий ва геосиёсий ҳисоб-китоблар керак бўлади.

Хуршид РАУПОВ

Футбол

АСОСИЙ БАҲСЛАР ОЛДИНДА

Якунланаётган мавсум миллий терма жамоамиз учун анча муваффақиятли келди. Ёзда Хитой яшил майдонларида бўлиб ўтган Осиё чемпионатида чиройли ўйин кўрсатган футболчиларимиз жаҳон чемпионати саралаш баҳсларида ҳам кўнгилдагидек иштирок этишди. Кейинги босқич масаласи муддатидан илгари ҳал қилинди.

Ёдингизда бўлса, терма жамоамиз 1998 ва 2002 йилги жаҳон чемпионатларининг биринчи саралаш босқичидан муваффақиятли ўтиб, ҳал қилувчи баҳсларда мағлубиятга учрагандилар. Бу сафар футболимиз тарихида янги саҳифалар очилишига жуда яқин турибмиз. Биринчидан, терма жамоамиз тобора шаклланиб бораётганини эътироф этиш жоиз. Германиялик мутахассис Юрген Геде маслаҳатчи мураббий этиб тайинлангач, у янгича ўйин услубини олиб кирди. Иккинчидан, бизнинг азалий ва ноқулай рақибларимиз бўлган Ироқ, БАА, Уммон каби терма жамоаларнинг навбатдаги босқичда иштирок этмайди. Лекин шуни ҳам унутмаслик керакки, иккинчи даврада кучсиз жамоа бўлмайди. Шунинг учун ҳам мураббийларимиз қуръа натижаларидан омад кутгандан кўра, тайёргарлик жараёнини кучайтиришаяпти. Ўйин услубларини, техник-тактик жиҳатларни такомиллаштириш устида ишламоқдалар. Шунингдек, Германиядан таклиф этилган икки нафар шифокор жароҳатланганлар, жисмоний толиққанлар билан махсус дастурлар асосида машғулотлар олиб боряпти. Яна бир қувонарли томони шундаки, терма жамоа ҳар сафар турли футболчилар билан тўлдирилмаяпти. Бу яхлитлик футболчиларнинг майдонда бир-бирларини яхши тушунишларини таъминламоқда.

Меҳнатлар ўз самарасини бериб, ўтган турдаёқ ўзбекистонликлар навбатдаги босқичга йўлланмани қўлга киритишганди. Эртага Хитой Тайпейи терма жамоасига қарши бўлиб ўтадиган ўйин ҳеч нарсани ҳал қилмаса-да, таркибга барча асосий ўйинчилар йиғилди. Шу билан бирга ҳали майдонга туширилмаган заҳирадаги футболчиларга имконият берилади.

Эртага Осиёда ЖЧ-2006 саралаш учрашувларининг сўнгги тур ўйинлари ўтказилади. Шундан кейин саккиз гуруҳдаги ғолиб чиққан терма жамоаларнинг номи маълум бўлади. Бу саккиз терма жамоа яна икки гуруҳга бўлинади. Ўз гуруҳида биринчи ва иккинчи ўрин соҳиби бўлган мамлакат вакиллари учун жаҳон чемпионати эшиклари очилади. Учинчи ўринни эгаллаганлар эса ўзаро учрашади, ғолиб чиққан терма жамоа Шимолий ва Марказий Американинг тўртинчи ўрин соҳиби билан бир йўлланма учун майдонга тушади.

Ҳозирги кунда барча қитъаларда саралаш учрашувлари қизғин давом этмоқда. Жаҳон чемпионатига энг кўп йўлланма Европага (UEFA) ажратилган. Бу қитъада саралаш баҳслари саккиз гуруҳда бўлиб ўтади. Ўз гуруҳи ғолиблари ва энг яхши натижа кўрсатган иккита иккинчи ўрин соҳиби Германияга боради. Иккинчи ўринни эгаллаган олти терма жамоа эса ўзаро ўйнайди. Учрашув ғолиблари ва мусобақа мезбони билан ҳисоблаганда Европадан ўн тўртта терма жамоа жаҳон чемпионатида иштирок этади.

Африка (CAF) қитъасида бешта саралаш гуруҳи бўлиб, биринчи ўринларни эгаллаган беш терма жамоа жаҳон чемпионатига йўл олади.

Шимолий ва Марказий Америка (CONCACAF) давлатлари учун 3,5 та ўрин ажратилган. Бу қитъада терма жамоалар гуруҳларга бўлинмаган. Ўзаро ўйинларда дастлабки уч ўринни эгаллаган жамоалар финал ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритади. Тўртинчи ўрин соҳиби эса Осиё қитъасининг бешинчи жамоаси билан куч синашади.

Жанубий Америка мамлакатлари (CONMEBOL) гуруҳларга бўлинмаган ҳолда сараланади. Дастлабки тўрт ўрин учун йўлланма нақд қилиб қўйилган. Бешинчи ўрин соҳиби эса Океания (OFC) жамоаси билан куч синашиши лозим бўлади.

Эътиборли жиҳати шундаки, Океания ҳудуди мамлакатлари жаҳон чемпионатида қатнашолмаслиги ҳам мумкин. Негаки, бу минтақадаги ўн терма жамоа икки гуруҳга бўлинади. Ўз гуруҳида биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллаган тўрт жамоага Австралия ва Янги Зеландия вакиллари қўшилади. Мазкур олти терма жамоа биргина йўлланма учун курашадилар. Шундай мураккаб вазиятда биринчи ўринни эгаллаш ҳали чемпионат йўлланмаси дегани эмас. Агар минтақа ғолиби Жанубий Американинг бешинчи жамоасини юта олмаса Океания вакиллари жаҳон чемпионатидан маҳрум бўлади.

Анвар САМАДОВ

Ҳикматли сўзлар маъноси

СУТСИЗ СИГИР КЎП МАЪРАЙДИ

(Илм-билими кам, қўлидан бирор дурустроқ иш келмайдиган, аммо ҳеч кимга гап бермайдиган, маҳмадоналик қиладиган, катта гапирадиган, мақтанадиган кишиларга нисбатан киноя тарзида айтиладиган мазкур мақолнинг қуйидаги вариантлари ва маънодошлари бор: «Қисир сигир кўп маърайди»; «Сутсиз сигир сузағон келар»; «Тухум туғмас товуқ кўп қақолар»; «Маъроқи сигир сут бермас»; «Сут бермаган сигирни эрта сўядилар» («Ишламайдиган. бирор фойдаси тегмайдиган, дангаса, ишёқмас кишини одамлар ёқтирмайдилар, уни «тирик товон» деб, бир ўлик жасад ҳисоблаб, ўз ораларидан четлатишга ҳаракат қиладилар», дейилмоқчи); «Ноғоранинг ичи пўк, овози баланд»; «Ашула билмаганнинг — авжи кўп»; «Сурнай чалишни билмаганнинг оҳанги кўп»; «Эпсиз созанда созин чўзар»; «Саёз дарё шовқин оқар, чуқур дарё сокин оқар»; «Тийран дарё тин оқар»; «Дарё қанча чуқур бўлса, шунча жим оқади»; «Тин оқар сувнинг таги тийран бўлади» (Бу кейинги мақоллар билан: «Ақлли, илм-билимли одам ўзини оғир-вазмин, камтар тутади, кўп тинглаб, кам гапиради, бўлар-бўлмасга вайсақилик қилавермайди, мақтанмайди, керилмайди», дейилмоқчи).

ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА ВА ҚУРИЛИШ ҚЎМИТАСИ

ФАРҒОНА ВИЛОЯТ ҚУРИЛИШДА ТАНЛОВ САВДОЛАРИ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ҲУДУДИЙ КОНСАЛТИНГ МАРКАЗИ

ТАНЛОВ САВДОСИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Объект номи: «Марғилон шаҳридаги 825/200 ўқувчи ўринга мўлжалланган академик лицей қурлиши» (фойдаланишга тайёр ҳолда қуриш шарти билан).

Буюртмачи: Академик лицейлар қуриш Республика инжиниринг компанияси.

Манзили: Тошкент ш. Саидов кўчаси, 76-уй.

Тел:. (371) 118-91-84, (3712) 46-69-73, факс (371) 118-91-84.

Қурилиш ишлари марказлашган маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади.

Ташкилот ва корхоналар қуйидаги шартларга мос келишлари керак: етарли касбий ва техникавий малакага, объект қийматининг камида 20% миқдорида айланма маблағига (заҳирадаги қурилиш материаллари билан бирга) ёки бундай маблағларни тақдим қилишга банк кафолатномаси мавжудлиги, молиявий имкониятларга, ишчи кучи ресурсларига, шартнома тузишга лаёқатли юридик ҳуқуққа эга, ўхшаш объектларни қуриш бўйича тажрибаси борлиги ва ишончли бўлишлари шарт.

Савдода қатнашиш ва танлов ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — Фарғона вилоят қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказига қуйидаги манзил бўйича:

Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-а уй,
(Фарғона вилоят архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси), телефон/факс: 26-43-19, 26-82-93 мурожаат қилишлари мумкин.

Танлов ҳужжатлари бир тўпламининг нархи — 50 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда оферталарни очиш куни ва вақтигача қабул қилинади.

Таклифлар очилиши матбуотда эълон чоп этилган кундан бошлаб ўттиз (30) кундан кейин, қуйидаги манзилда ўтказилади:

Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-а уй,
(Фарғона вилоят архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси).

«ОСИЁ-ВЕСТ»
OSIYO WEST

«ОСИЁ-ВЕСТ»

Ўзбекистон — Америка қўшма корхонаси жамоаси

Барча мусулмонлар учун муборак Ийд ал-Фитр — Рамазон ҳайити муносабати билан ўзбек халқини самимий табриклайди.

Ушбу муқаддас кунларда Сизларга тинчлик, саломатлик, фаровонлик, яратувчанлик ишларингизда омадлар тилаймиз!

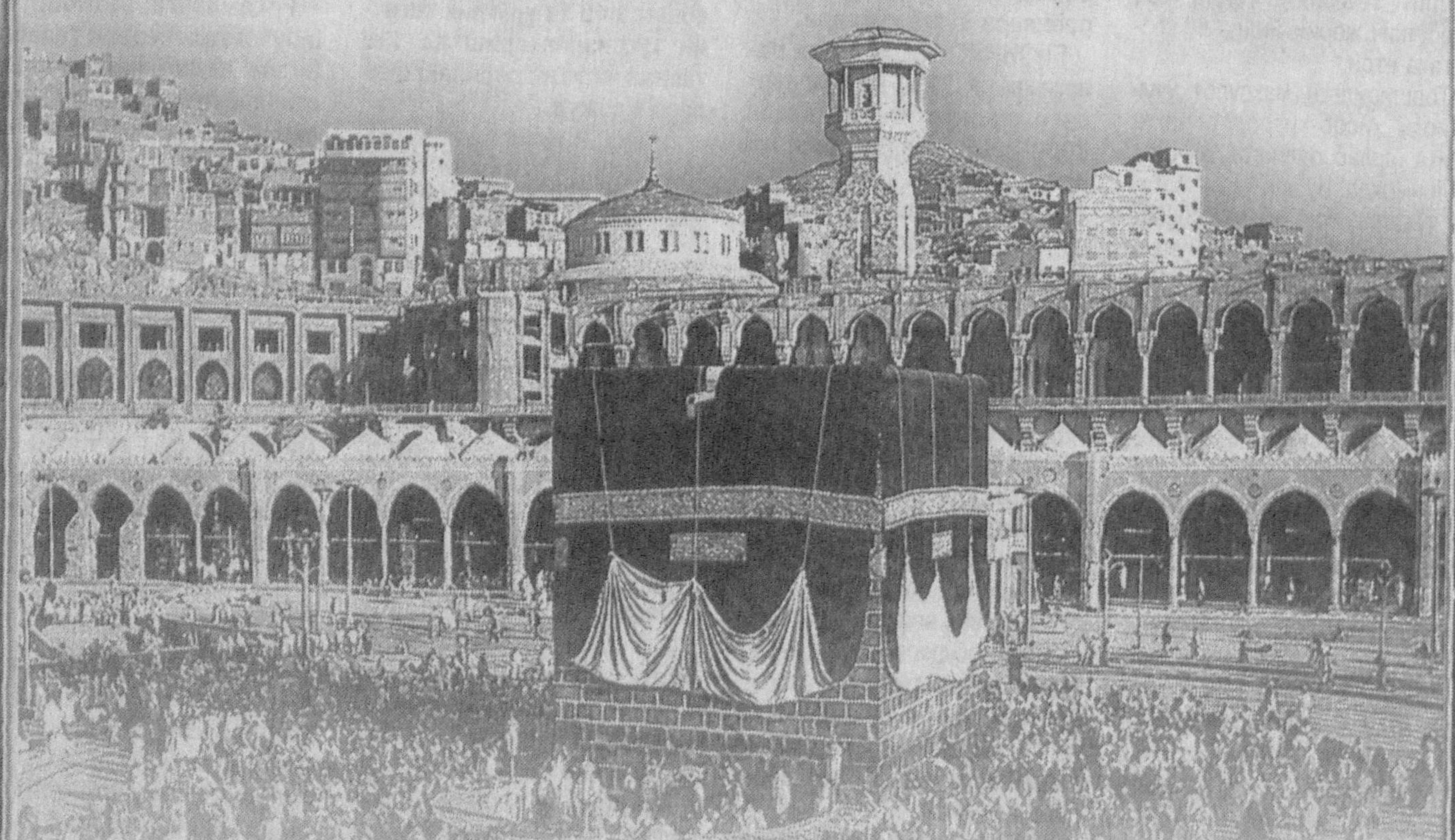

Байрамингиз қутлуғ бўлсин, азизлар!

САМАРҚАНД ДАВЛАТ

ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ

2004-2005 ўқув йили учун аспирантура ва докторантура қабулига танлов

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

АСПИРАНТУРАГА:

- Акушерлик-гинекология — 1 ўрин.
- Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари — 1 ўрин.
- Ички касалликлар — 1 ўрин.
- Кўз касалликлари — 1 ўрин.
- Педиатрия — 1 ўрин.
- Асаб касалликлари — 1 ўрин.
- Патологик физиология — 1 ўрин.
- Болалар хирургияси — 1 ўрин.

ДОКТОРАНТУРАГА:

- Хирургия — 1 ўрин.

Аспирантурага кириш учун номзодлар мутахассисликлар бўйича клиник ординатура ёки магистратурани битирган бўлишлари лозим.

Ҳужжатларни қабул қилиш муддати 2004 йил 30 ноябргача

Манзил: Самарқанд шаҳри, А.Темур кўчаси, 18-уй. Илмий бўлим. Мурожаат учун телефон: 33-30-34.

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ БИРЖА САВДОЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

RESPUBLIKA KO'CHMAS MULK BIRJASI

Давлат мулки қўмитаси томонидан республика Кўчмас мулк биржасининг **душанба, чоршанба ва жума кунлари** ўтказиладиган марказлаштирилган электрон биржа савдоларига чиқарилиб ҳақиқий эгасини кутаётган «Ўзнефтмаҳсулот» АК таркибидаги бир қатор автомобилларга ёнилғи қуйиш шахобчалари (АЁҚШ)лар ва контейнер туридаги автомобилларга ёнилғи қуйиш шахобчалари (КАЁҚШ)ларга нисбатан Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 26 августдаги 368-сонли қарорига мувофиқ бошланғич нархи босқичма-босқич пасайиш механизми қўлланила бошланганини маълум қиламиз.

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркор жаноблар! Имкониятингизни бой берманг!

Сизлар учун яратилаётган бу имтиёзлардан самарали фойдаланиб, республика Кўчмас мулк биржаси савдоларидан ўзингизга керакли мулк сотиб олиб, мулкдорлар сафини янада кенгайтириш имкониятига эгасиз!

Мулкдор бўлиб, ёрқин келажагингизни таъминлаш ниятингиз бўлса, Кўчмас мулк биржаси савдоларига марҳамат қилинг!

Биржа савдоларида республика Кўчмас мулк биржасининг рўйхатидан ўтган малакали брокерлари объектларни харид қилишингизда Сизнинг хизматингизда бўладилар!

Қўшимча маълумотлар учун республика Кўчмас мулк биржасига мурожаат қилишингиз мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, С.Раҳимов тумани, Қора-қамиш 2/4 даҳаси, М.Ўрозбоев кўчаси, 1-«А» уй. Телефонлар: (371) 136-26-26, 136-15-28. Факс: (371) 136-06-17. www.pkmb.uz

Лицензия рақами: 000004

РЕСПУБЛИКА ОНКОЛОГИЯ ИЛМИЙ МАРКАЗИ

«Онкология» — 14.0014 (2 та ўрин) ва «Клиник радиология» — 14.00.19. (1 та ўрин) мутахассислиги бўйича аспирантурага танлов

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

(Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2004 йил 5 ноябрь № 483 сонли буйруғи).

Ҳужжатлар эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Фаробий кўчаси, 383-уй, аспирантура бўлими

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси И.Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институти жамоаси фалсафа фанлари доктори, профессор **Қўрғон Бўронович БЎРОНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Файласуфлари миллий жамияти фалсафа фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби **Қўрғон Бўронович БЎРОНОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

BOSH MUHARRIR:
Safar OSTONOV

TAHRIR HAY`ATI:
Abdulla ORIPOV
Asliddin RUSTAMOV
Ashur QODIROV
Bobir ALIMOV
Habib SA'DULLA
Norbobo SHAKAROV (Bosh muharrir birinchi o`rinbosari)
Alimqul SULTONOV (Bosh muharrir o`rinbosari)
Andrey ORLOV (Bosh muharrir o`rinbosari «Golos Uzbekistana»)
Nomoz SA`DULLAYEV
To`lepbergen QAIPBERGENOV
Muslihiddin MUHIDDINOV
Olim MURODOV
Abdug'ani MAMASODIQOV (Mas'ul kotib)

MUASSIS:
O`ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO`LIMLAR:
Siyosat, partiya va xalqaro hayot — 133-44-55
Ma`naviyat va ma`rifat — 133-69-45
Ijtimoiy hayot va iqtisodiyot — 133-20-36
Parlament va huquq — 136-76-21
Axborot, sport va harbiy vatanparvarlik — 133-21-43
Xatlar va ommaviy ishlar — 133-12-56 (Tel. Faks)
Mas`ul kotib — 133-72-83
Reklama va e`lonlar — 133-38-55, 133-47-80

VILOYAT MUXBIRLARI:
Andijonda — 25-32-70
Buxoroda — 222-10-92
Gulistonda — 25-03-80
Jizzaxda — 5-49-85
Navoiyda — 3-39-20
Namanganda — 6-43-43
Nukusda — 222-70-15
Samarqandda — 35-20-54
Urganchda — 226-51-35
Farg`onada — 26-43-62
Termizda — 3-79-98

MANZILIMIZ:
700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO`CHASI, 32-UY.

Navbatchi: **Xurshid RAUPOV**

Gazeta «O`zbekiston ovozi»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi-dasturchi: **Ikromjon ISMOILOV**

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: *Buyuk Turon ko`chasi, 41-uy.*

Gazeta O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 008-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taboq.

«O`zbekiston ovozi» materiallarini ko`chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 159
7259 nusxada bosildi
t — Тижорат материали
O'zA yakuni — 21.00.
Topshirish vaqti — 1 2 3 4 5
Sotuvda erkin narxda